

ხელის მოწერა და დასრულება... ხელმოწერული წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ იხანება; იხანება ერთი თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.

განცხადების ვაჭი:

წვეულებრივი სტრუქტონი პირველ გვერდზე პეტრიტი ღირს 15 კ., უკანასკნელზე—10კ., სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე თითოჯერ საღამოს 4 საათამდე ღირს 4 მან., 4 საათის შემდეგ (მიღება მხოლოდ ს. ლოსაბერიძის სტამბაში, მოსკოვის ქუჩაზე), და ეღირება 5 მანეთი.

„საქართველოს“ კანტორისაგან

ვაჭები „საქართველოს“ წლის დანაწილება ღირს 5 მანეთი. შეიძლება ფასის გაზარდა ამხარად: პირველ ოქტომბრამდე 3 მანეთი და შემდეგ ორი მანეთი. უკანასკნელს „ხელის მოწერა“, რომელთაც გადახდილი აქვთ მთელი წლისა (5 მან.) „საქართველოს“ გაეგზავნებათ მხოლოდ პირველ მკათათავემდე. „კლდის“ ხელის მოწერა, რომელთაც სამს მანეთამდის აქვს შემოტანილი, „საქართველოს“ მხოლოდ პირველი ნომერი გაეგზავნებათ.

კ. ზუგულაშვილისაგან სახელ. სახალხო სახლი

ქართ. დრამატ. დასის მსახიობთა მიერ ქ. ქ. ე. მესხის, ტასო აბაშიძის, ბ. ბ. ვ. აბაშიძის, კ. ყიფიანის, ვ. გუნიას, ს. სვიმონიძის და სხ. მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

პვირას, 14 ივნისს 1915 წ.

ქართული კლუბის საზოგადოებრივი ბაღში, (მიხეილის ქუჩა, იუნკრის სკოლის პირდაპირ) გაიხატება

დიდი სეირნობა

ავლაბრის ქართულ სახალხო წარმოდგენების მმართველი წრის სახარგებლოდ და ღონის გასაძლიერებლად.

ლოკატორი მადონისა მისე ანთიმოსის მე კალანდარიშვილი

ბილისის ექიმი ქალი ნინო რცხილაძე იღებს ავადმყოფებს დილით 9—2 ს. და საღ. 5—7 საათ. ყაზბეგის ქუჩა 14 და კიროსის შესახვევის 21.

ოქმის დღიურები

გიგოხილვა ლვოვის ალბის შემდეგ მოსალოდნელია შედარებით ჩანჩქელი ბრძოლის ალიციაში. რა თქმა უნდა, იგი იქნება როგორც, რადგან ვალციის ოპორაის ბედი თითქმის გამოირკვა, მაგრამ ჯერ-ჯერობით არ არის დასრულებული. შედარებით ჩანჩქელი ბრძოლის ალოდნელია შემდეგ მოსაზრებისა, აქამდე ავსტრო-გერმანელები, ელთა ლვოვი ჰქონდათ ამოღებული მიზანში, კონცერტულად, რამდენიმე გზით მოიწვედნენ ამ ქალაქისკენ და მის ალბის შემდეგ შედარებით მცირე ადგილზე შექმნდნენ. ლვოვთან შეჯგუფებული რუსის ჯარი, პირიქით, გაიშალა ცენტრიდან და რამდენიმე გზით მოვიდა. ამის გამო საჭირო იქნება ჯარის საერთო წყობილების შეცვლა. ეტყობა ეს ცვლილება, ომის ჩანჩქელი ლვოვის ჩრდილოეთით, მაინც უკვე დაიწყო. დღევანდელ დეპეშებშიდან სჩანს, რომ ჩრდილო ვალციის, მდინარე ტანევის ზევით ცვლილება არ მომხდარა, ხოლო ჩრდილო-აღმოსავლეთით, რავა რუსკადან ყოლკეის მიმართულამდე მოპირდაპირე მხოლოდ „ცდილობდა“ წინ წაიწვევას.

სამხრეთ-აღმოსავლეთით და მდინარე დნესტრზე. ბრძოლის პირს რომ თვალი გადავაყვლოთ, ამის მიზეზს ადვილად გავიგებთ. ბრძოლის პირი ლვოვიდან უკანაგონდელ სამხრეთით მიდის, მერე დნესტრის გაყოლებით უხვევს სამხრეთ-აღმოსავლეთით. ავსტრო-გერმანელები ლვოვი-ბერეანის რკინის გზას გაჰყვინდნენ და ლვოვიდან ჩიფიკუვამდე, 15 ვერსის მანძილზე, ავიდნენ. ბერეანის მდებარეობს ლვოვის სამხრეთ-აღმოსავლეთით 80 ვერსის მანძილზე, და ნიკოპოლის (დნესტრზე, სადაც ავსტრო-გერმანელები იქნება მეტად ცხარე ბრძოლა ხდებოდა) ჩრდილოეთით 50 ვერსის მანძილზე. ლვოვიდან ბერეანისკენ მომავალი მოპირდაპირე დნესტრის გაყოლებას ჩარიგებულ რუსის ჯარს მარჯვენა წვერის მოვლით და გზების მოპირით ემუქრება. მაგრამ დნესტრზე რუსის ჯარის საქმე კარგად მიდის.

თბილისის სახაზინო თეატრი

შაბათს 13 ივნისს ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების თაოსნობით თვის ნივთიერ საშუალებათა გასაძლიერებლად გაიმართება

სამხალხო-სამუსიკო საღამო

პირველი და მეორე სულთა შორის) ზღაპარი-პოემა ერთს მოქ. კ. ფოცხვერაშვილისა. გალექსილი შ. დალიანის მიერ. დასდგანს ალ. წუწუნავა.

დეკაუზები

თბილისი, 11 ივნისი. კავკასიის ჯარის შტაბისაგან. 9 ივნისს ზღვის ნაპირის მიმართულეთ ერთმანეთს შორის ჩვეულებრივი ხროლა მხდებოდა. ოლთისის მხარეს ოსმალთა ყველა იერიში მოგერებულ იქნა. დანარჩენ ფრონტზე ცვლილება არ მომხდარა.

სტოპოლი, 10 ივნისი.

ლოდონი, 10 ივნისი. ოფიციალური ცნობა. ჩრდილოეთ ზღვაში კვირის დიდი ბრიტანის გემი „როკობური“ ნაღმს წააწყდა. ზიანი შეუმჩნეველია. ზარალი არ არის. ტურაობა თვითვე განაგრძო.

რომი, 10 ივნისი.

ოფიციალური ცნობა. მთელს ფრონტზე გაძლიერდა საარტილერიო დუელი, განსაკუთრებით დიდი და საშუალო ზომის ზარბაზნებისა. მტერი შეეცადა ღამის იერიშებით მოეტანა მონტეპიანოსა, პალგრადესა, პალპიკოლოს და კრესტავერდეში (პიკოკოლინსა და ცელანკოფელეს შუა). გუშინ კრესტავერდე ჩვენმა ჯარმა დაიკავა. განსაკუთრებით გაცხოველებული იერიშები მოიტანეს ჩვენს პოზიციებზე ფრეიკოპედთან, სადაც ღამის განმავლობაში და დღისით 10 ივნისს სამი იერიში მოვიგერიეთ, არა მარტო მარჯვე საარტილერიო ცეცხლის საშუალებით, არამედ ხელით სასროლი ყუმბარებითაც. მტერმა ბრძოლის ველზე 200 გვამი დასტოვა. მიღებული ცნობებით პლეცკოს ყურეში დიდი ზომის ზარბაზნებს სდგამენ. მახლობელს სიმალეებზე ბარგს ეზიდებიან პლეცოდან მდინარე იზონკოს გასწვრივ მონტენეროს რაიონში და იზონკოს გასწვრივ 9 ივნისის დღემ მშვიდობიანად ჩაიარა.

სტოპოლი, 10 ივნისი.

ოფიციალურად იუწყებიან: ავსტრო-უნგრეთის საფინანსო უწყებამ ხელშეკრულება დასდო გერმანიის საბანკო კონსორციუმთან 305 მილიონი კრონის სესხის შესახებ. ამ ფულით ავსტრიელები ფიქრობენ გადაიხადონ უცხოეთში შეკვეთილი სამხედრო მასალის ფასი.

ლოდონი, 10 ივნისი.

სინგაპურში იუწყებიან, რომ საკოლონო საქონლის მდებარეობა საბუ-ში შეტყობის კონ-პროექტი, რომლის ძალითაც ყველა ინგლისელი მოვალე იქნება სამხედრო ბეგარა მოიხადოს 18 წლიდან 55 წლამდე მოხალისედ, ან და სამოქალაქო გვარდიაში სამსახურით.

სტოპოლი, 10 ივნისი.

ოფიციალურად იუწყებიან, რომ ავსტრო-უნგრეთის ქვეშევრდომნი, დაბადებულნი 1878—1890 წლებში და აგრეთვე 1892—1894 წლებში და ყველა ლანდშტურმისტები, დაბადებულნი 1873—1896 წლებში ვალდებული არიან გამოცხადდნენ ხელმეორედ შესამოწმებლად 17 ნოემბრიდან 24 დეკემბრამდე. გამოსადეგად აღსარებული ლანდშტურმისტები ჯარში უნდა გამოცხადდნენ.

გავსწილთ სახაზინო თიბარში!

ქარ. საქველ-მოქ. საზოგადოება თვისი ნივთიერი მდგომარეობის გასაძლიერებლად სამხატვრო-სამუსიკო საღამოს მართავს დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

ვუთანასწორდებით მტრის ძალას, არამედ საგრძნობელად აღვმატებით კიდევ, რაიც ასე რიგად საქორა საბოლოო გასამარჯვებლად. გერმანელებმა წინასწარვე განსჭერტეს, რომ ომი საბოლოოდ ხანგრძლივ საბოზიკო ომად გარდაიქცეოდა. ამიტომ სცილილმდენ აუარებელი სამხადისი ჰქონდათ ყოველს სფეროში. ჩვენც, თუ გვსურს საბოლოო გამარჯვება უზრუნველი ვყოთ, უნდა ყველა სამარჯველო დაწესებულებათა ორგანიზაცია შევკრათ. როდესაც ამას მოვახერხებთ, მარტო ერთი საფრანგეთისა და ინგლისის ნაწარმოები იქმარებს ტვეტონთა ძლიერების შესამუსერვლად... საბოლოოდ ლლიოდ-ჯორჯმა დასძინა, რომ დღეს ინგლისში ყველანი ერთსულოვნად ვმოქმედებთ, მუშებიც თანხმობას განაცხადებენ ყოველისფერში დაგვემხარნენ, რათა შეერთებულის ძალით დავაშოთ მტერიო.

ლონდონი, 11 იენისი. დახვერიტეს გერმანელ ჯაშუში მიულერი.

სტოკჰოლმი, 10 იენისი. ბურგუნდიდან ნიუტესტლიში მიმავალი ნორვეგიელთა გემი „ვენურდ“ გერმანელთა წყალქვეშამ შეიპყრო და უფროსმა ზღვაში გადააყრევინებინა თევზი და მრავალი ერბო.

ლონდონი, 10 იენისი. ხორბლით დატვირთული ინგლისის გემი „კორლობროკი“ მორნეელიდან ლისში მიმგზავრებოდა. შუა გზაზე იგი დაღუპულ იქნა გერმანელთა წყალქვეშას მიერ.

პარიზი, 10 თიბათვე. საღამოს ოფიციალური ცნობა. ვუშინ ვალიპოლისის კუნძულზე მოკავშირეთა ჯარმა ოსმალთა ჯარს უკან დაახევინა. ჩვენი იერიში ზარბაზნების სროლით მოვაშლადი. ჩვენმა მარცხენა წვერმა იერიშის შემდეგ ხელთ ივლი მოწინააღმდეგის თხრილების ორი ხაზი მიუხედავად იისა, რომ გაცხარებული იერიშები მოჰქონდათ. მარჯვენა წვერს, სადაც ადგილის მიღებარეობა მოქმედებს აძნელებს, ბრძოლაში ერთი დღე გასტანა. ოსმალებმა ახალი ჯგუფი მიამწყვდეს და სულხული თხრილი უკანვე დაიბრუნეს, მაგრამ უცხო ქვეყნის ლეგიონმა კვლავ თხრილები უკანვე წაართვა. ათის წუთის განმავლობაში ამ იერიშმა გადასწყვიტა ბრძოლის ბედი და სამუდამოდ მოუსპო ოსმალი ყოველგვარი ცდა თხრილის უკან დაბრუნებისა. როდესაც ოსმალებს ჩვენი ჯარის მარჯვენა წვერზე იერიში მოჰქონდათ, უშედეგოდ ჩაუარათ და მოწინააღმდეგე განადგურებულ იქნა.

საერთოთ ამ დღის ბრძოლა კარვად დასრულდა. მიუხედავად გაცხარებულ ბრძოლისა, ტყვედ ათი აფიცერი წაივიყვანეთ. ჯავშნოსანი გემი „სენ-ლუი“ მოხერხებულად ესროდა ყუმბარებს აზიის ნაპირებზე მყოფ ბატარეის. ჩვენი ჯარის მარცხენა წვერს ბრიტანის ჯარმა თვალსაჩინო დახმარება აღმოუჩინა. მოწინააღმდეგის ზარალი დიდია. ოსმალები თავგამოდებით რამდენსამე თვეს იცავდნენ კერევეს-დერეს შესავალს და ყოველ ღონეს ხმარობდნენ, რათა ხელოდან არ გამოსცლილათ, მაგრამ ჩვენმა ჯარმა იგი ადგილი დაიჭირა.

ქუჩანალ-გაგათიჰიდან

ბრძოლის ველიდან. ...რუსისა და გერმანელ ჯარის პოზიციათა შორის ტრიპლი მინდორი სძევს. როგორც ხელის გულზე, ყველაფერი სჩანს. ხანდახან ჯარი ერთმანეთს ჰხედავს, ღამით ელექტროანის სხივებით ანათებენ. გადადის და გადმოდის მუშუბნები, რომ მისი განათებით მტრის მდგომარეობა გაიგონ, რათა შემდეგ აწვიმონ ზარბაზნის ყუმბარები. ერთხელ რუსის ჯარის ბატარეის უკან ორი ჯარის კაცი მოდიოდა. უცხად მიწა ჩაინგრა და ერთი მათგანი შიგ ჩავარდა, ყვიროდა: მიშველეთ, აქ გერმანელების თხრილები ყოფილა. ნახეს მართლა და, იქ, სადაც ჩვენ ვმოქმედებდით, მიწის ქვეშ გერმანელები ყოფილიყვნენ და ტელეფონით აცნობდნენ თავისიანებს, თუ რა მიმართულებას იღებდა რუსის ჯარი. ერთხელაც გზაზე ყანის პირად ერთი ხანში შესული დედაბერი შემოგვხვდა. თავზე თავზე წითელი სილახანდი ეკრა. ეჭვი შეგვეპარა. გავხირო კეთ ქალის ტანისამოსი და ჩვენ წინ გამოჩნდა გადაცემული ავსტრიელი სალდათი. (რ. ს.)

გერმანელი ქალები ომში.

ვალკიაში უკანასკნელ ბრძოლის დროს შეპიწინეს, რომ მამაკაცებთან ერთად ხშირად ქალებიც იბრძვიან. დაბოცილთა შორის ბრძოლის ველზე ქალები ნახეს. მარტო ერთ ავღანეში 40 კაცთან 9 ქალი დამარხეს. (ბ. ვ.)

გერმანელთა იმედები.

მოკავშირეთა ყურადღება მიპყრობილია ბალკანეთზე, რათა პატარა სახელმწიფოები თავიანთ მხარეზე გადახარონ. გერმანიაც თავის ველის სცილილობს დალკანეთის სახელმწიფოთა სადავენი ხელში ეჭირს. იგი დიდად იმედოვნებს რუმინის მომხრობას. „V assische Zeitung“-ი იუწყება, რომ რუმინის მთავრობის გამგე ბრატანუ გრძობის ადამიანი კი არა, არამედ რეალურ პოლიტიკის ადამიანიაო. ცხადია, იგი უმთავრესად იმისკენ გადახრის სასწორს, საითაც უფრო მეტს სარგებლობას გამოეღოსო. თუ აღმოსავლეთის ასპარეზზე მოკავშირეებს კარვად მისილი საქმე უშეძველია, მათ მიემხრობიან და წინააღმდეგე, თუ ჩვენ, მაშინ იგი ჩვენი მოკავშირენი გახდებიანო. გერმანიის იმედები რუმინიაზე, მაშასადამე, მის ხმლის წვერზევე კვილია, რამდენად გამარჯვებული იქნება ხსენებულ ასპარეზზე. (ბ. ვ.)

გერმანელთა თხრილები.

ინგლისელთა ცნობით გერმანელთა თხრილები მეტის მეტად მკვიდრ ნიადაგზე ყოფილა აგებული. თავზე გადადარებული ჰქონიათ სქელი ბეტონი, რაიც თხრილებს ყუმბარებისაგან და შარანლისაგან იფარავდა. თხრილებში ვაყვანილი ჰქონიათ ელექტრონი და ტელეფონი. (დ.)

აფეთქება კაზინოში მეფის ფერდინანდის მოსაკვლელად.

ბულგარელთა ვაზეთებში გამოქვეყნებულია საბრალმდებელი ოქმის ტექსტი, იმ ანარქისტებზე, რომელთაც სოფიაში ყუმბარა აფეთქეს კაზინოში მეფის იქ ყოფნის დროს. საბრალმდებელი ოქმი სცილილობს დამატკიცოს, რომ ეს მოხდა ანასტასიუსის პროვოკაციის გამო, რათა გენადიევისთვის გზა გაეკავინათ უმადლეს მთავრობის ხელში ჩასაგდებად. ამ საქმის ტრაგიზმი უფრო ის არის, რომ ამფეთქებელნი ამ პროვოკაციის მსხვერპლად არ აღიარებენ თავს. ისინი აცხადებენ, რომ ჩვენ მტკიცედ გვქონდა გარდაწყვეტილი მეფის ავტომობილს ქვეშ ჩავევარდნოდათ ასაფეთქებელი მასალით, დაე, ჩვენც დავღუპულიყავით, ოღონდაც იგი მოგვესპოო. საბრალმდებელი ოქმის მიხედვით ყველას სიკვდილით დასჯა ელისო (ბ. ვ.)

ავსტრიელები იტალიის საზღვარზე.

ბერლიდან იუწყებიან, რომ ავსტრიელებმა იტალიის საზღვარზე 500,000 კაცს მოუყარეს თავი. (დ.)

ვილჰელმის მილოცვა.

პერემიუმის დაბრუნება და ავსტრიის ჯართა მთავარ-სარდლის ერცჰერცოგ ფრიდრიხის დაბადების დღე სწორედ ერთ დღეს მიხდა. როგორც „Daily Telegraph“-ი იუწყება ვილჰელმი ავსტრიის მთავარ სადგომში გაჩენილა და ერცჰერცოგისათვის ჩვეულებრივი აღურთოვანებული და მაღალი კილოთი მიულოცინა მთელი რიგი ბრწყინვალე გამარჯვებისა. (ბ. ვ.)

რუმინელი ებრაელები.

რუმინიდან იუწყებიან, რომ ბრატანის განკარგულებით 7 ოქტიდან 24 საათის განმავლობაში გადუსახლებიათ რუმინელი ებრაელები. გადასახლებულებს სახლ-კარი და ქონება უბატონოდ მიუტოვებიათ. დღე და ღამ განდევნილთა დაუსრულებელი ქარავანი ახალ ქარავანს მისდევს. ამავე დროს განაპირა ადგილებში დასტოვეს ავსტრო-გერმანელთა ქვეშევრდომი. რუმინის სატახტო ქალაქი გერმანელთა აგენტებით გაივსო. (დ.)

შვეიცის მდგომარეობა.

გაზეთები გადმოგვცემენ საზონოვთან საუბრის ანგარიშს. შვეიცის ვაზეთი „სტ. დაბელად“ შეპიწინავს, რომ რამდენადაც რუსეთის კილო მეგობრულ განწყობილებას გვიპრდებდა შვეიცარ-რუსეთის ვაჭრობის განსამტკიცებლად, იმდენად კეთილს განწყობილებას შეჰხედვებთ ჩვენი მხრიდანო. მესამე, დასძინს ვაზეთი, შვეიცის ხალხი ამ ყამად რაოდენადმე უნდობლად უყურებს რუსეთს. ამის მიზეზები, თქმა არ უნდა მინისტრი საზონოვსაც უნდა მოეხსენებოდესო. შემდეგ ვაზეთი მოიხსენებს ფონლიანდის მსანოვიჩს, ალანდის კუნძულებს, რუსთა მისწრაფებას, რომ ოკეანეში ჩრდილო-აღმოსავლეთით გავიდნენ. საკითხები ყველას ღრმად აქვს ჩაბეჭდილი. ხალხი, რომელსაც მტკიცედა აქვს გარდაცწყვეტილი თავის დამოუკიდებლობა დაი-

ცვას უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე, თავისუფლად ვერ იგრძნობს თავს თუნდა ისეთი ტყბილი გამოხმარებებო, როგორც ეს საზონოვმა მოახერხა. ჩვენ ჩვენი საკუთარი აზრი და მისწრაფება გვაქვს. მაგრამ გერჯერობით მაინც ვეცდებით მეზობლებთან მშვიდობიანად ვიცხოვროთ, ვიდრე ეს შესაძლებელი იქნებოა. (დ.)

„კაინის ბოლი“.

რუსები მხროლავ ყუმბარებს ახლა „კაინის ბოლს“ უწოდებენ.

ოსმალთა ჯარების განაწილება.

ბულგართა ვაზეთი „მირი“ იუწყება, რომ ოსმალებმა სტამბოლიდან ჯარები ამნაირად განაწილეს: ნაწილი გაგზავნეს ბოსფორში ნიაზიმ-ფაშის არმიის გასამარჯვებლად, რომელიც შვიი ზღვის ნაპირებს იცავს. მეორე ნაწილი ადრიატიკულში გაიგზავნა, ხოლო უდიდესი ნაწილი მიაშველეს დარდანელს. ადრიატიკულში 50 ათასი რედიფია, რომელნიც სრულს ორ კორპუსს შეადგენენ, და 10 ათასა ნიზამი. ეს ჯარები ნიზიმ-ფაშის უფროსობის ქვეშ არის. შვიი ზღვის ნაპირების დასაცველად 70 ათასი რედიფია. დარდანელში 300,000 კაცი ღრმად ფონ-სანდერსის უფროსობის ქვეშ იმყოფება. მას ეხმარება არტილერიის გენერალი გუნტე. სტამბოლის დასაცველად მხოლოდ 5 ათასი კაცი დარჩენილა. (დ.)

კრუპის ქარხანაში მუშაობა.

ბერლინიდან იუწყებიან, რომ კრუპის ქარხანაში ამ ყამად გაცხარებული მუშაობაა. წინად თუ მუშებს სამჯერ სცილიდნენ, ესლა ორჯელ ძლივს და სცილიან. უსცვენება ჰხდებოდა მხოლოდ 11 1/2 საათის მუშაობის შემდეგ. (დ.)

ინგლისის პოლიტიკურ წრეებში ბევრს მსჯელობენ ასკიტიის საქმის გართულებაზე. ეს უნიონისტები, რომელნიც კაბინეთში მოიყვეენ, ნამეტნავად „ყოფილ მემამოხეი“-მეთაურის უნიონისტ ულსტერ კალსინთან ერთად მოსთხოვენ ასკიტიის, რომ ირლანდიის ლორდ-კანცლერის თანამდებობაზე უნიონისტ კემბელი დაინშნოს. ხოლო ირლანდიელი ავტონომისტები განაცხადებენ, რომ ირლანდიის კასამართლო ადგილზე ასეთის ადვოკატის დანიშვნა ყოველად შეუძლებელიაო, რადგან მისი დანიშვნით ირლანდიელ პარტიისთვის შეუძლებელი ხდება კაბინეტის მხარის დაჯერება. მდგომარეობა რთულდება, რადგან არც ერთი მხარე ერთმანეთს არ უთმობენ. უნიონისტები აცხადებენ, რომ კოალიციური კაბინეტიდან გავლად, უკეთუ კემბელი კანდიდატურა არ გავიდაო.

გერმანელების შიში.

„რუსის ინვლიდის“ სიტყვით, თავიდანვე საზღვარგარეთის პრესაში აღნიშნავდნენ, რომ რუსეთის უკან დახევა დუნაიციდან და შემდეგ სანისა და პერემიშილიდან მეტს საფრთხეს გვიზადებდა. რუსეთის შეუძლიანთ ვარშავასაც თავი დაანებონ, ისოვეც-ბრესტ-ლიტოვსკელიდან უკან დაიხიონ. გერმანელებს ეფინიანთ, რომ ფართო ომის ასპარეზზე არ გაებან და იქ არ დაიხნენ. „ტ. ლ.“

ინგლიელთა ნაგები.

მარმარილოს ზღვაში ინგლისელთა ხუთი ნავი დასტურავს. „ტ. ლ.“

ომი ესლა იწყება.

სატახტო ვაზეთები მეტად გულდამშვიდებით განმარტავენ ლვოვის დატოვებას. ყველას ფიქრით, ომი მხოლოდ ესლა იწყებოა.

ყუმბარები რადიოში.

ვარშავიდან იუწყებიან, რომ გერმანელთა პაერობლანებმა ქ. რადიოში ყუმბარები ჩამოყარესო. მოკლული და დაჭრილი რამდენიმე სულია. პულტუსკაზე პაერობლანიდან რამდენიმე ყუმბარა და 1,000 ისარი ჩამოუყარათ.

რა მდგომარეობაშია დღეს ივერიის ეკლესიის საკითხი?

წინა წერილიდან*) დაეინახეთ, რომ წინად სახსენებელად იკი სახიფათო, ვითომდა „სეპარატიული და რევოლუციონური“ საკითხი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის შესახებ 11 აგვისტოს 1906 წ. აქტივით შედგმული იმპერატორმა უმადლესად ალიარა საკანონმდებლო გზით მოსმენის და გასინჯვის ღირსად და მისი სრული კანონიერება დადასტურა ბრძანებით, რომ იგი გამოეცხადოს ეპისკოპოსებს იმერეთისას, გურია-სამეგრელოსისას, გორისა და ალავერდი-

*) „საქართველო“ № 15.

სას, რომ „საკითხი საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისა გარდაეცა განსახილველად სრულიად რუსეთის მომავალ კრებას“.

ცხადი იყო, რომ სრულიად რუსეთის საეკლესიო კრების მოწვევა არც ისეთი ადვილი და სახელდახელო საქმე იყო, რომ ივერიის ეკლესიის თავისუფლების ბედ-იბაღი მალე გადაწყდარიყო. პირ-იქით, უფრო საფიქრებელი იყო, რომ უწმინდესი სინოდი იმ აურ-ზაურის შესახებ, რომელიც ხელოვნურად შექმნა ამ საკითხის გარეშე მოსტოროგე-პუტკევიჩ-ტრელინის პარტიამ წინასწარ კრებაზე, მხოლოდ ფორმალურად შეეგებებოდა საქმეს და დიდის ხნით დამაყოფილებოდა იმით, რომ 11 აგვისტოდან უმადლესი ბრძანება 22 აგვისტოს 9111 №-ით გამოაქვეყნა და მით თავისი მოვალეობა მოიხსადა.

მაგრამ მხოლოდინის წინააღმდეგ უმადლესი სასულიერო მთავრობა მეტის ყურადღებით მოეჭკა საკითხს და დაუყოვნებლივ, მეორე დღესვე, შესანიშნავი დეკლარაცია გამოსცა. ეს იყო უწმინდესი სინოდის უქაზი 1906 წლის 23 აგვისტოს № 9147, რომელიც აქვე მოგვყავს სასინოდო კანტორის თარგმანით.

„ბრძანება მისს იმპერატორისგან უდიდებულესისა, სრულიად რუსეთის თვითმთავრობისა, უწმინდეს და უმადლეს სინოდს, სინოდის წევრს, საქართველოს ექსარხოსს, ყოველ-უსამღვდელოესს ნიკონს, არქიეპისკოპოსს ქართლისას და კახეთისას. 23 აგვისტო 1906 წლისა, № 9147-თა.“

ბრძანებისა, კრ მისის იმპერატორებით უდიდებულესობისა, სრულიად რუსეთის თვითმპყრობელისა, უწმინდესს და უპართებელესს სინოდსა ჰქონდა მსჯელობა საქართველოს საეპარხოსოს ეკლესიურ საქმეთა მოწესრიგების საქართველოს შესახებ. ბრძანება: უწმინდესმა სინოდმა, გადაწყვეტილებისაგან 18 იანვრიდან 1906 წლისა, № 259-თა, შეადგინა განსაკუთრებული სათაბირო, რომ განცხილა საკითხი საქართველოს საეპარხოსოს ეკლესიურ საქმეთა მოწესრიგებისა. სათაბიროში მონაწილეობდნენ თავმჯდომარედ მიტროპოლიტი მოსკოვისა ვლადიმერ, მიტროპოლიტი კიევისა ფლადიმანე, რომელიც ექსარხოსობდენ კავკასიაში, საქართველოს ექსარხოსად ყოფილი, აწ არქიეპისკოპოსი ვლადიმირისა ნიკოლოზი და ქართველნი-ეპისკოპოსები: ორლოვისა, აწ კი სუხუმისა, კირონი და იმერეთისა - ლეონიდი. ამ სათაბირომ გადასწყვიტა, ახლავე იღონოს ზოგიერთი საშუალებანი ეკლესიურ მართვა-გამგეობისა და საეპარხოსოს საეკლესიო და სასულიერო სკოლების კეთილმოწყობის განსახორციელებლად. უწმინდესმა სინოდმა, განიხილა რა საკანი საქართველოს საეკლესიო საქმეთა მოწესრიგებისა და ნაშრომი აღნიშნულის კომისისა, მიიღო მხედველობაში შემდეგი: ა) საეპარხოსოს ეპარქიების არქიერებს არა აქვთ სრული საეპისკოპოსო უფლებანი. ცალკე ეპარქიის ეპისკოპოსის სახელი აქვთ და არა ქორეპისკოპოსებისა (იმერეთისა, გურია-სამეგრელოსისა და სუხუმისა), მქვემდებარებიან სასინოდო კანტორას არქიერის იმ ფარგალში, რომელიც სრულიად იმით ეკუთვნით. იმათთან სრულიად არ არსებობს აღმასრულებელი დაწესებულებანი (კონსისტორია ანუ სამმართველო), რომლის საშუალებით შეეძლებოდათ იმათ განხორციელებინათ ის უფლებანი, რომელიც არქიერებს შინიკებული აქვთ საეკლესიო კანონებით და აწ მომქმედ დებულებებითა. იმათ აქვთ უფლება მხოლოდ მღვდლად ხელდასხმისა, დანიშვნისა, გადაყვანა-გადაწყვანისა, დათხოვნისა და დროებით მღვდელმოქმედების აღკრძალვისა. ყველა დანარჩენი საქმეები - სამსახურული, განსაკორწინებელი, მეტროპოლიტი აღმოწერილობანი და სხვ. შემოკრებულია საქართველოს სასინო-

ლო კანტორაში; ბ) საეპარხოსო ზოგიერთ სკოლებში საგნების სწავლებას ესპაროგება გულოზდგინე ვადანისწავა, რადგან იმ სკოლებში საკმაოდ არ აქვს მიპყრობილი ყურადღება სამშობლო ენას პირველ-დაწყებით სწავლის დროს. გ) სასულიერო-სამოსწავლო სასწავლებლებში საკმაოდ ადგილი არა აქვს დათმობილი ქართულ-საეკლესიო ენას და საზოგადოდ ადგილობრივ ენებსა, რასაც არა იშვიათად ის შედეგი მოსდევს, რომ მოუშუადებელნი გამოდიან სამოძღვრო სამსახურისათვის. ამის გამო უწმინდესმა სინოდმა სცნო რა საჭიროდ მიიღოს ზოგიერთი საშუალებანი საეკლესიო საქმეებისა და სასულიერო სკოლებს კეთილ მოსაწყობად საქართველო-საეპარხოსოში, დადგინა: 1) საეპარხოსოს ეპარქიულ მღვდელთა ვართა უფლების გასაფართოებლად ახლავე გადაეკეთდეს იმერეთისა, გურია-სამეგრელოსისა და სუხუმის ეპარქიები თავისუფლად, თვითმოქმედებარ ქიებად. საეპარხოსოს ყველა თვითმოქმედებ სკოპოსებთან დაფუძნდნენ შიდა-რუსეთის არსებულ კონსისტორიების თანაბრად და მიხედვით, საპარქიო სამმართველოები, შემდგომი სამის წევრისაგან, რომელთა ირჩევნ სასულიერო პირთაგან ადგილობრივი მღვდელთაგანნი და ამტკი ებს საქართველოს ექსარხოსის სამმართველოების კანცელარია შესდგება აწ არსებულ საეპარქიო კანცელარებიდან და რავედნადვე კიდევ შეიყვება. ყველა საქმეები, რომელიც სასულიერო კონსისტორიების წესდების ძალით ექვემდებარება საეპარქიო მთავრობებს, გადაეცეს იმ რეთისა, გურია-სამეგრელოსისა და სუხუმის საეპარქიო გამგეობებს და მიენდოს კანტორას ახლავე იხრუნოს, რომ დაუთავებელი საქმეები თან-და-თანობით გადასცეს ჯეროვან სამმართველოებს. საქართველოს სასინოდო კანტორა გადაეკეთდეს იმ გვარად, რომ ჰყავდეს სამი მუდმივი წევრი, რომელნიც ექსარხოსთან ერთად აღასრულებენ იმ საქმეებსა, რომელიც სისულიერო კონსისტორიის სამსახურს ეკუთვნის. იმაშივე წევრებად ითვლებიან ყველა ეპისკოპოსები საეპარხოსოსი ექსარხოსის თავმჯდომარეობით და განაკებენ მთლად საეპარხოსოს საეკლესიო წეს-წყობილების საქმეებსა. ეს წევრნი კანტორისა მოწვეულ იქნებიან ექსარხოსის მიერ, საქართველოსა-გვარად, ორჯელ ან სამჯერ წელიწადში. კანტორა აღნიშნულს წევრებით განაკებს შედეგ საქმეებსა: ა) განხილვა იმ საზოგადო ზოგებში, რომელიც ხელშეუწყობს მართლმადიდებლობის დაცვასა და გავრცელებას კავკასიაში, მწყემსთა და სმწყსოების ზნეობა-სარწმუნოების აწვლლებას და ამგვარ საქმეების გარჩევა; განსაკუთრებითად ყურადღების ღირსი საქმეები-კი ამ დარგისა მოხსენდება უწმინდესს სინოდსა. ბ) საჩივრები როგორც სასულიერო, ის საერო პირთა მღვდელთაგანთა ადმინისტრაციულ განკარგულებას შესახებ. გ) საჩივრები სასულიერ პირთა ადმინისტრაციულ სასჯელ შესახებ, რომელსაც ეპარქიულ მღვდელთაგანნი დაადებენ მათ. დ) საჩივრები სამღვდელოებისა საეპარქიო არქიერების სამსახურული გარდაწყვეტილებათა შესახებ, გარდა იმისა, რომლის გადაწყვეტა სინოდის უფლებას შეადგენს. ე) განაწილება ეპარქიებს შორის იმ ფულებისა, რა-

გავსწილთ სახაზინო თიბარში

ქარ. საქველ-მოქ. საზოგადოება თვისი ნივთიერი მდგომარეობის გასაძლიერებლად სამხატვრო-სამუსიკო საღამოს მართავს დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

ლოდ სახლის ზევით სართულში მცხოვრებნი შეინიშნენ.

ქალაქის თვითმართველობაში. ვასულ წლის ტენიკური და საფინანსო ანგარიში თბილისის საელქტრონო სადგურისა უკვე შედგენილია. იგი ჩქარა გადაეცემა წინასწარ განსახილველად ტენიკურსა და საფინანსო კომისიებს და შემდეგ წარედგინება ქალაქის საბჭოს.

სანოვაგე. 11 ივნისს მოტანალია თბილისში: ფქვილი 8 ვაგ., სიმინდი 4 ვაგ., შაქარი 1 ვ., ფხენილი შაქარი 2 ვაგ., მაკარონი 1 ვ., ქერი 2 ვაგ., ნახერხი 1 ვაგ., ქვის ნახშირი 1 ვაგ., ახალი თევზი და ხიზილა 1 ვ., ახალი ხილი 1 ვ., ქვის ნახშირი 1 ვაგ., რკინულთა 1 ვაგ., ბე-ტყე 1 ვაგ., ნავთი 5 ვაგ., სპიჩა 10 ფუთი, კომბოსტო 50 ვაგ., ახალი კიტრები 30 ფ. წვანილუ-ფი 389 ფ., კვერცხები 109 ფ., ქათმები 71 ფ., ქალაქი 32 ფ., სპირტი 189 ფ., ტყავი 306 ფ., წმინდა სანთელი 387 ფ., ქონი 57 ფუთი.

გიმნაზიების დაცლის შესახებ. კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მხრულ-ველმა ნ. თ. რუდოლფმა თხოვნით მიმართა კავკასიის ჯარების უფროსს, გენ-ლეიტ. ს. ვ. ვოლსკის, განკარგულება მოახდინოს, რათა გადატანილ იქნას თბილისის მეორე საჯარო და მეექვსე საქალაქო გიმნაზიებიდან სამხედრო ლაზარეთები. ამის გამო გენერალმა ვოლსკიმ სთხოვა კავკასიის ქალაქთა ბიუროს განეხილათ, ა. ი. ხატისოვს, სთხოვა ი. შოგენოს ხსენებულ ლაზარეთებისათვის სხვა შენობები. ბ-ნ ხატისოვს ეს საქმე საინტელიგენციო მიზნით და თავის მხრივ სთხოვა გენერალ ვოლსკის, ხსენებული საქალაქო გიმნაზიებში ჯერ დარჩეს იმავე გიმნაზიებში, რადგან ლაზარეთების სხვაგან გადატანა დიდ ხარჯს და შრომას თხოვლობს.

შუამდგომლობა. ამას წინად საინტენდანტსტვომ ქალაქის გამგეობას ასესხა 5,000 ფუთი შაქარი, რომლის გადახდას იგი ეხლა თხოვლობს. ამის გამო ქალაქის გამგეობამ შუამდგომლობა აღძრა საინტენდანტსტვოს წინაშე შაქრის მაგიერ ფული წაიღოს იმის კვალობაზე, რამდენიც ღირს ნახსენები შაქარი.

კრება. დღეს, საღამო 7 საათზე, ქალაქის საბჭოს დარბაზში უნდა შესდგეს ქალაქის თვითმართველობის მოსამსახურეთა შენახველ-გამსახურებელ კასის წევრთა საგანგებო კრება, რომელშიც უნდა განიხილოს გამგეობის მოხსენება კასის წესდების ზოგიერთ მუხლის შეცვლის შესახებ და მიმდინარე საქმეები. კრება კანონიერად ჩათვლება, რამდენი წევრიც უნდა გამოცხადდეს.

ბრძოლის პედიან

(საკუთარის კორესპონდენტისაგან)

მდინარე დუბისაზე რუსეთის ჯარი ვადადის და ვადმოდის. ერთი და იგივე სოფლები და დაბები ხან გერმანელების ხელშია, ხან რუსების, ზოგიერთ სოფელს შორიდანვე ეტყობა, რომ ისინი ერთის ხელიდან მეორეში გადასულან, რადგან სახლები გადაბუღულია და აქა იქ გამოჩნული კედლების ნანგრევები შავად გამოიყურებიან. აქეთ უფრო ხის სახლებია და მცხოვრებნიც ღარიბები არიან, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ მემამულეებს, რომლებიც ცალკე საყოფიერო, შეუფურად სტოვობენ. ღარიბ ხალხიდან გერმანელები რას წაიღებდნენ, რას წაართმევდნენ და მემამულეებს კი აბა რას დასოვავენ? მცხოვრებლები მოგვითხრობენ, რომ მკვლევ საქონელი არ მიჰყავდათ გერმანელებს. თუ ვიტყვით, რომ და შევხებუვართ, ხშირად გვიჩვენებდნენ და საქონელს გვიტოვებდნენ. კავკასიელი პოლკები (ოთხი) მედვარდ იბრძვიან, ერთი ადგილას საფლავზე გერმანელებს ასეთი წარწერა დეტოვთ: „აქა მარხიან პარუჩი და 11 გუსლადი ჯარისკაცი კავკასიის ბრძოლისათა“.

ოქონდაც რომ კავკასიელები დიდ გულადობას იჩენენ. თითქმის ყველა ქართველი აფიცრს ორდენებით არის დაჯილდოებული.

წინა წერილში გვწერდით, რომ აფიციური გურგენიძე, რომელიც პარუჩიკად ჩამოვიდა და პოლკოვნიკობა მიიღო, მოჰკლეს მეთქი. ერთი კვირის შემდეგ (სულ ერთი კვირა იყო ბრძოლის ველზე), მისი ბიძაშვილი, ახალგაზდა პრაპორშჩიკი გურგენიძეც მოგვიკლეს. საცოდავი სწორედ იმ დღეს ჩამოვიდა, როდესაც მისი ბიძაშვილი დასაფლავდა. შეიღის

თავზე იმანაც შეიკლა თავი მტერს. ძალა-უნებურად ვვაგონდებამოეტის სიტყვები: ვინ დასთვალის ზღვაში ქვიშა, და ან ცაზე ვარსკვლავები, ვინ შეამკოს ღირსეული ქართველ გმირთა მხარკვავები? ჩვენი ბრძოლა შავლისაგან გამეფავარა. ერთ ერთ პოლკს ჩამოარჩენია და კენჭილით მიღის შავგვრემანი, სულ ახალგაზდა ქაბუცი, რომელსაც პირზე გინგლებიც არ ამოსვლია.

— Какого полка? — შეეკითხა ბრიგადის ექიმი.

— ია გრუზინ, პარუჩიკი ნე ზნაეშ, — სთქვა მხარზე თოფ გადაგდებულმა და ხანტად კოჭლობით განავრძო თავისი გზა.

— ქართველი ხარ? მოიცა, მოიცა უთხრა ბრიგადის ექიმმა და შეაჩერა.

— რა გტყვი, რათა კოჭლობ, რად ჩამოარჩი შენ პოლკს?

— ფეხი მტკივა.

— არა გიშავს რა, აი ცოტას კიდევ გაივლით და დაგასვენებენ, — უთხრა ბრიგადის ექიმმა მ— შვიდმა და გაისტუმრა.

— ორი საათის შემდეგ დაბა შ— იანში შევხვდი იმავე ახალგაზრდას.

დავინტერესდი და გამოვლაპარაკე.

— რა გვარი ხარ და საიდან ხარ?

— ვანო შანყულაშვილი, ვეჯინელი (კახელი).

— ფეხები გტკივა?

— მარჯვენა მუხლი მტკივა, ძვალი მტკნავს, რამდენიმე წლის წინად ურემმა გადამიარა.

ჯერ „ციმბირ გოროდში“ წამოვიყენეს, იქ სულ „ბალნიცაში“ ვიწვიქი, ან კი ცოცხალი როგორ ვარ აქამდე: მკითხავემა რაცა ხანია მიკითხა, რომ ძლიერ ავთა ხარო.

— არა გრცხვნიან, რომ ჰკითხავ უფიც და უფროსი დედაკაცებს, იმათ უჯერებ და აქ კი ექიმებს არ უჯერებ?

— მე რა ვიცი „დობტორმა“ მითხრა, შენ არა გტკივა რაო, მუჟს ტყუილად იტკივებო.

— მერამდენე პოლკში ხარ?

— „ეტაროი“ პოლკში, „სედმოი“ როტაში.

— „ეტაროი და სედმოი რა არის?

— მე რა ვიცი რა არის, მითხრეს „ეტაროი პოლკი და სედმოი როტა“ და მეც ვერა გუჟინები.

— წერა-კითხვა იცი?

— ვინ მასწავლა, კარზე „უჩიტელი“ გვეყავდა, შკოლას შემასაც ვუზიდავდი, მაგრამ არ მომაცალეს, ხარებში დავდიოდი. თუ ცოცხალი დავებრუნდი, ყველას ვეტყვი იცნ ბიჭებს რომ წერა-კითხვა ისწავლონ, თორემ აქ ძალიან გაუჭირდებათ. მე აქ რუსული ვერ ვისწავლე და ქართულიც დამავიწყდა.

მე აქ ექვთიმეს მეძახიან. ჩემი ქალაქ-ლები დეკარგულა. ექვთიმე ჩემი უფროსი ძმა იყო და ორი წელიწადია რაც მოკვდა. ჩვენები ამბობენ, ჯერ შენ კენჭში არა ხარო, მაგრამ მწულაღმა ასე სთქვა რომ რუსის ხელმწიფეს შენ კი არ უნდა ემსახურო?

— ნელო.

ღარიბ მოწაფეთა შფაფე თბილისის გუბერნიის თბაქალ-აჯაუბრთა საზოგადოების წევრთა ფლიური კრება.

11 ივნისს კრება გაიხსნა გ. გ. მალაშვილის თავმჯდომარეობით, საღამოს 8 საათ. 45 წუთზე. წარსულ კრების ოქმის წაკითხვის შემდეგ გიმნაზიის საქალებში განყოფილები გამგეს წლიურად დაენიშნა ჯამაგირი 1,500 მან. ნაცვლად წინანდელ 1,200 მანეთისა და ამის შემდეგ ხარჯთ-აღრიცხვის გასავალი უცვლელად დაამტკიცა.

კრებამ მოისმინა გამგე კომიტეტის მიერ წარმოდგენილი ვრცელი და საკმაოდ დასაბუთებული მოხსენება გიმნაზიაში ქართულს ენაზე სწავლის შემოღების შესახებ. ეს ცვლილება გიმნაზიაში უნდა მოხდეს თანახმად 1914 წლის პირველ ივნისს კანონისა, რომელიც ევროპის სასწავლებლებს უფლებას ანიჭებს სწავლება სამშობლო ენაზე იყვეს, თუ კი სასწავლებლის პატრონი მოისურვებს. მოხსენებამ ხანგრძლივი კამათი გამოიწვია.

გ. რცხილაძე ამბობს, რომ ქართული სახელმძღვანელოებია საჭირო, რომლებიც რამდენათაც ვიცით, არა გვაქვს და საიდგან უნდა ვიშოვოთო. გ. ქურდიანმა იკითხა, რა გარანტია გვაქვს იმისა, რომ შეგირდები ეგზემენს დიპტერ რუსულს ენაზე. ამიტომ საჭიროა, რასაც ქართულად ასწავლიან, იგივე რუსულს ენაზე გაიმეორონ. ხშირად ვხედავთ ხოლმე, რომ კაცს ცოდნა აქვს,

მაგრამ მისი გამოთქმა უძნელდება, ეგზემენების ჩასაბარებლად სწორედ გამოთქმა არის საჭირო და იმისათვის საჭიროა ვარჯიშობა. უამისოდ ჩვენი შედეგები რუსულს ენაზე ეგზემენების ჩაბარებას ვერ მოახერხებენ და უძალესი სასწავლებლების გზა მივსვამთ. ეს რომ ასე არ მოხდეს, ორატორის აზრით, საჭიროა განზრახული მეოთხე მოსამზადებელი კლასის ნაცვლად გაიხსნას მეცხრე გიმნაზიური კლასი, რომელშიაც შეგირდები რუსულს ენაზე გაიმეორობენ ქართულად ნასწავლ საგნებს. ა. ჰიქინაძემ აღნიშნა, რა წმინდა პედაგოგიურის მოსახრებთი სამშობლო ენაზე სწავლის უპირატესობა, შეეხო ახალი წესით სწავლების პრაქტიკულს მხარეს. მისის აზრით, პირველ 7 საგიმნაზიო კლასში სრულიად გაივლიან მოსწავლენი გიმნაზიის საგნებს; შემდეგ 1—2 წელიწადი უნდა მოანდომონ ქართულად ნასწავლის რუსულს ენაზე გამეორებას. გარდა ამისა, ქართულთან ერთად მოსწავლენებმა საფუძვლიანად უნდა გაიარონ რუსული ენა და ლიტერატურა, ასე რომ მეშვიდე კლასის გათავისების რუსული ენის ცოდნაში საკმაოდ წელ-გამაგრებულები იქნებიან ბავშვები, რაიც შესაძლებელი გაუადვილებთ საქმეს. ორატორმა შემდეგ აუწყა კრებას, რომ ხსენებული საკითხის შესახებ ქუთაისის თავდა-აზნაურობას ჰქონია თათბირი და იმ აზრს დასდგომია, რომ მთავრობის წინაშე აღძრას შუამდგომლობა, რათა ქართული გიმნაზიის მოსწავლეთ ქართულს ენაზე მოსთხოვონ ეგზემენები იმ საგნების, რომლებიც ქართულად უსწავლიათ, ხოლო რუსულს ენაზე რუსულად ნასწავლი საგნები. დასასრულ ბ-ნმა ჰიქინაძემ სახელმძღვანელოების შესახებ ილაპარაკა და განაცხადა, რომ მოსამზადებელი და პირველი კლასებისათვის, საიდანაც წელს უნდა დაეწყოთ სწავლება ქართულს ენაზე, უკვე გვაქვს სახელმძღვანელოები გარდა ანგარიშისა და გერამუსულისა, რომლებიც სექტემბრამდე უკვე მზად იქნებიანო. რაც შეეხება შემდეგი კლასებისათვის სახელმძღვანელოებსო—განავრძო ორატორმა—ამაზედ უკვე იზრუნეს ქართული გიმნაზიების მასწავლებლებმაო. ამას წინად მე და ა. ჰიქინაძემ ქუთაისში ვიყავით და იქ გადაწყდა მასწავლებლების 2 მუდმივი კომისია არსებობდეს (1 ქუთაისში და 2 ტფილისში), რომლებიც, სხვა მცოდნე პირთა დახმარებით, ყველა სახელმძღვანელოს შედგენას კისრულობდნენო. ბ-ნმა ტარუაშვილმა წინადადება მისცა კრებას, საღმთო სჯული სექტემბრიდანვე ქართულს ენაზე ისწავლებოდეს ყველა კლასში. ბ-ნმა ლ. ბოცვაძემ ბევრი ილაპარაკა ეხლანდელი როგორგანიაციის სარგებლობაზე და თვალსაჩინოდ დაამტკიცა უნიდავობა შიშისა იმის შესახებ, რომ ეგზემენების ჩაბარება გაუძნელდება შეგირდებსო. ბ-ნი ი. რატიშვილის აზრით შეიძლება ბევრს რასმეში შევცდეთ, როგორც ეს ყოველს ახალს საქმეს სჩვევია, მაგრამ ამან არ უნდა შეგვაშინოს, რადგან შეცდომილება თანდათან გასწორდება. ორატორი ამტკიცებს, რომ დიპლომაც საჭიროა ჩვენთვის და ამიტომ ვინც რუსეთის უმაღლეს სასწავლებელში მოისურვებს წასვლას, იმისთვის აუცილებელია რუსული ენის კარგად ცოდნა, ხოლო ვინც საზღვარგარეთ წასასვლელი იქნება, იმისთვის ეგზემენების სისასტიკე საშიში არ არის.

ბ-ნი ვ. ყიფიანს აკვირვებს ის, რომ ცნობილი პედაგოგი და ცხოვრებაში გამოცდილი ა. ბ. ჰიქინაძე, მისის (ყიფიანის) აზრით, ოცნების ტალღებში სცურავს. ბ-ნ ყიფიანის სიტყვით, კანონი სამშობლო ენაზე სწავლების შესახებ 1872 წელსაც გამოიცა, მაგრამ იგი ცხოვრებაში არასოდეს არ გატარებულა. რაცა მის ასრულებასზე მიდგებოდა საქმე, მუდამ ხელს გვიშლიდნენ და ეხლაც ისევე მოხდება. ეგზემენები, კანონით, უნდა იქმნას რუსულს ენაზე და რა გინდ მომზადებულნი იყვნენ ჩვენი შეილები, მაინც ჩასკრიან, სხვა მიზეზიც რომ არა დარჩეს რა, მხოლოდ იმისთვის, რომ ქართულად გაუვლიათ საგნები. ამის დასამტკიცებელი მაგალითები ბლომად მოიყვანა ორატორმა. შემდეგ მან მიჰპარ-თა კრებას, რომ ატესტატის იმედი ნულარ ექნებათ ჩვენს შეილებს და ისე მოამზადდეთ ისინი, რომ ლუკმა პურის საშოვნელად ატესტატი არ დასკრიდეთო. ს. ბაქრაძე თანხმდება ბ-ნ ყიფიანს და ამბობს, თუ ახალს პროგრამას განა-ხორციელებთ, იმას ნულარ უსაყვედურებთ ჩვენს გიმნაზიას, რატომ ბევრმა ვერ დაამთავრა კურსიო. ბ-ნმა აღ. ჰი-

ქინაძემ განმარტა, რომ ვ. ყიფიანის მიერ ნაჩვენები კანონი სამშობლო ენაზე სწავლების უფლებას არავის ანიჭებდა, იგი მხოლოდ უფლებას აძლევდა კერძო სასწავლებლის პატრონს სამოსწავლო პროგრამაში ის საგნები შეეტანა, რაც თითონ სურდა, ხოლო სწავლება საგნების რუსულს ენაზედ უნდა ყოფილიყო. ორატორმა შემდეგ ის აზრი გამოთქვა, რომ როგორგანიაციის პირველ ხანებში შეიძლება შემეცირდეს გიმნაზიაში კურს დაამთავრებულთა რიცხვი, მაგრამ ამას დროებითი ხასიათი ექნებაო. ბ-ნ მ. მაჩაბლის აზრით, შეუძლებელია 7 კლასი გაათავოს ახალგაზრდა ჩვენში და რუსული კარგად არ იცოდეს, ასე რომ ამ მხრივ დაბრკოლება არ იქნება. კაცს თუ ცოდნა აქვს, ეგზემენის მიცემა არ გაუჭირდება. რაც შეეხება დიპლომს, ორატორი იმ აზრისაა, რომ წინანდელი შეხედულობა დიპლომზე შემცდარია; დიპლომი ჩვენთვის არც ისე საჭიროა, როგორც ბევრსა ჰგონია, რადგან დიპლომი მხოლოდ სახელმწიფო სამსახურში შესასვლელად არის საჭირო, ხოლო ეხლა, და ამის შემდეგ კიდევ უფრო სახელმწიფო სამსახურში აქ კი არ მიიღებენ ჩვენებს, არამედ შიდა რუსეთში და ამნიარად ძალა გვეკარგება. ორატორს საჭიროდ მიაჩნია ჩვენ განმანათლებელ საზოგადოებათა წარმომადგენლებმა თათბირი იქონიონ და ერთი სიტყვა შეიმუშაონ ჩვენი ეროვნული სკოლებისათვის.

ბ-ნმა ა. მიქაბერიძემ განმარტა, რომ ისეთი გიმნაზიები, საცა სწავლება სამშობლო ენაზე, უკვე არსებობენ, მაგალითად, პეტროპოლისის სახელმწიფო მხარეში, მაგრამ იქაური შეგირდები ეგზემენებს დაუბრკოლებლივ აბარებენ რუსულს ენაზეო.

პროფ. ი. ჯავახიშვილმა სთქვა, რომ ლაპარაკი იმის შესახებ, საჭიროა თუ არა სწავლება მშობლიურს ენაზე, ზედმეტია და სარცხელი. საკითხი, მისის აზრით, მხოლოდ იმაშია, თუ როგორ განვახორციელოთ ეს ახალი პროექტი. კიდევ აზრის რამდენიმე ვაცვლა-გამოცვლის შემდეგ მოხსენებთ ერთხმად მიიღო კრებამ და ამ რიგად ქართულ ენაზე სწავლების სწავლება ქართულ გიმნაზიაში მოსამზადებელსა და პირველ კლასებში სექტემბრიდანვე დაიწყება.

შემდეგი კრება მოხდება კვირას, 14 ივნისს, დღის 12 საათზე.

რედაქტორ-გამომცემელი სანდრო შანშიაშვილი

Table with 2 columns: მაზანადა თბილისის ბაზარზე, გაიყიდა: 9 თიბათვეს, 10 თიბათვეს, 11 თიბათვეს. Items include ტყემალი, კიტრი 100 ც, ბალი, ვაშლი, ხენდრო, ალუბალი, ტყემალი ატამი, მსხალი.

იყიდა მოკლეხაზი ქართული ორიგინალური. ქართულ გიმნაზიის პირდაპირ. პირობის გასაგებად შეიძლება მოლაპარაკება: მიხაილოვის პროსპ., 97, ბინა 25 დღის 8—10 საათამდე და სიღამის 4—6 საათამდე. 3—2

კახეთის რუჩის გმის მიმოსვლა (დრო ადგილობრივ საათით არის ნაჩვენები)

თბილისიდან გადის: ორშაბათობით, ოთხ-შაბათობით და პარასკეობით; უკან ბრუნდება: სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით.

Table with 2 columns: თბილისიდან გადის, თბილისიდან. Items include ნავთულ-ამიერ-კავ, ნავთულ-კახეთ, ვაზიანიდან, იფრიდან, საგარეჯოდან, ბაღდათრიდან, მელაანიდან, გურჯაანიდან, კარდენახიდან, წნორის-წყალზე.

Table with 2 columns: შურჯაანიდან-თელავამდე № 7, გურჯაანიდან, ვანახანიდან, თელავში.

Table with 2 columns: თბილისისკენ მოდის: წნორის-წყლიდან, კარდენახიდან, გურჯაანიდან, მელაანიდან, ბაღდათრიდან, საგარეჯოდან, იფრიდან, ვაზიანიდან, ნავთულ-კახეთ, ნავთულ-ამიერ-კავ, თბილისში.

Table with 2 columns: თელავიდან, ვანახანიდან, გურჯაანში.

ამიერ-კავკასიის რუჩის გმის მიმოსვლა (დრო ნაჩვენებია თბილის. საათით)

Table with 2 columns: თბილისში მოდის: № 3 ბაქოდან, № 4 ბათომიდან, № 5 ბაქოდან (სწრაფი), № 10 ბათომიდან, ჯულფიდან, ბორჯომიდან.

Table with 2 columns: თბილისიდან გადის: № 3 ბათომისკენ, № 4 ბაქოსკენ, № 6 ბაქოს (სწრაფი), № 9 ბათომისკენ, ჯულფოსკენ, ბორჯომისკენ.

გოლოვინის პრ. და სამხედრო ქუჩის კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირდაპირ გაიხსნა

ახალი აფთიაქი კროვიზორის ახვლედიანისა. 25—14

ქეხი ლეთა ამხანაგობა "მ ა რ თ ე ლ ი" "ქართლის" კომპერატულ მალაზიაში (ძველი სემინარიის შენობა) ყოველდღე ჩამოდის ახალი ხილი ამხანაგობის წევრებისაგან. მსურველთ შეუძლიან შეიძინონ ყოველნაირი ხილი იაფად.

თევზის გრეფველი ავ. ავგველოვები. პუშკინის ქუჩა, საკუთ. სახ. № 9, ტელეფონი № 712. განყოფილება ავლაგარში. კახეთის ქუჩა, საკუთ. სახ. № 7. ტელეფონი № 712. კომპერატული და საავტოო სახლ. "ლ. მაილოვინ-შვითი", სამრე-ყოველდღე მოგვდის საკუთარ და საავტოო სახლ. "ლ. მაილოვინ-შვითი" წველებიდან ახალი ქვირითის ხიზილადა, მცირე მარლიანი, შავი "შეშონი" ხიზილადა, აგრეთვე ახალ-ახალი მტკვრის ზუთხი, თართი, ფარგა და ლოქო. ხიზილადა, აგრეთვე მიღებული ყოველგვარი კონსერვები და სარდინკები რუსეთისა და საზღვარ-გარეთის ფირმებისა ხანგრძლივ ინახება.